RUSKI INWALID

№ 252.

NIEDZIELA. 28. Października 1817 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości Kraiowe: z Peterzburga. z Moskwy. Królestwo Polskie. Wiadomości zagraniczne: Francyia. Szwecyia. Daniia. Angliia. Prussy. Rozmaite Wiadomości.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

z Peterzburga, 24 Pazdziernika.

Przez wzgląd na zasługi Rzeczywistego Taynego Radcy Xięcia *Iusupowa* Syn iego Kamer Junkier Xiąże Iusupow Naymiłościwiey mianowanym został Szambelanem Dworu *Iego Cesarskiey Mści.*

Katarzyna *Bakuninówna* wnuczka Rzeczywistego Taynego Radcy *Sabłukowa naymiłościwiey* mianowaną została Freliną Dworu *Nayiaśnieyszych Cesarzowych.*

Radca Stanu *Zurawlew* pomocnik Sekretarza Stanu w radzie Państwa, wyznaczonym został na dyrektora udziału Ministerstwa sprawiedliwości z pensyią zwyczayną wszystkich innych dyrektorów drugich udziałów, oraz pewną summą stołową, a razem ma wypełniać swóy pierwszy obowiązek i pobierać przywiązane do niego opłaty.

Rzeczywisty Radca Stanu Xiąże *Mesczerski*, Ober Prokuror rządzącego Senatu, uwolnionym został od teraznieyszego obowiązku swoiego, a przeznaczony na członka rządu głównego szkół, z pensyią iaką dotąd pobierał 2000 rubli, które wypłacać mu będzie kassa Państwa, nim niezostanie przeznaczonym do innego obowiązku maiącego przywiązaną pensyią etatową.

z Moskwy, 15 Października

Dnia wczorayszego obchodzono tu rocznicę urodzenia nayiaśnieyszey Cesarzowey *Maryi Teodorówny* z osobliwszą świetnością. Za ledwie zorza dnia tego oświeciła stolicę tysiące ludu zebrały się do Kremla. Urzędnicy zaś, władze cywilne i woyskowe, oraz wszystkie oboiey płci znakomitsze osoby, maiące wstęp u dworu, zgromadziły się do koscioła *Wniebowzięcia Panny Maryi* dla słuchania Nabożeństwa i przesłania modłów Naywyższemu, o pomyslność Nayiasnieyszey Cesarzowey *Matki Nayukochańszego Monarchy* i *Oyca*. Mszę celebrował w ten dzień IW. Arcybiskup Augustyn, otoczony mnóstwem duchowieństwa. O godzinie 6 po południu wszystkie te znakomite osoby udały się na bal do zamku. Salony w których się odbywały te uroczyste zabawy przepysznie ozdobione i oswiecone były. Widok iaki czyniły wieczorem oświecone domy za rzeką *Moskwą* patrzaiąc

na nie z Kremla był nad wszelkie opisanie; Chociaż cała Stolica rzęsisto była oświeconą.

— W przeszłą Sobotę 13 b. m. Damy tuteysze miały szczęscie bydz przedstawionemi *Nayiaśnieyszym Cesarzowym.*

— Obrzędy wspaniałe i iedyne w swoim rodzaiu które się odbyły 12 b. m. przy założeniu kościoła *Chrystusa. Zbawiciela* na górach *Worobiewych* do tego stopnia zaięły umysły miszkańców tey dawney stolicy, iż o niczem więcey w posiedzeniach i zabawach niemówią iak o nich. Iedni opowiadaią drugim iak zaraz zrana w dzień ten na zawsze pamiętny poczęły się odzywać w różnych stronach muzyki pułkow ciągnących z rozmaitych ulic ku górom *Worobiewa*; iak od godziny 10 wszystkie te zastępy uszykowały się w pięknym porzadku i zaięły rzległość od Kremla na *Preczystence*, Panieńskim polu i dolinie za nowym klasztorem Panien będącey, to iest wiorst sześć mieysca; iak góry *worobiowa* pokryte zostały mnóstwem nieprzeliczonego ludu, a z pięknego swoiego położenia, które zawsze rzadkiemi swoiemi widokami zwabiało i cudzoziemców z nayodlegleyszych krain, uformowały żywy i zachwycaiący obraz; Iak *Nayiasnieyszy Cesarz* w towarzystwie całey swoiey N. *Cesarskiey rodziny* po drodze z Kremla do Kościoła gdzie słuchał nabożeństwa miiaiąc nieprzeyrzane szeregi mężnego swoiego woyska, witany był okrzykami *Ura*! Iak duchowieństwo w ubiorach swoich naybogatszych pontyfikalnych, złożone więcey iak z tyciąca osob; okązale postępowało spiewaiąc chwałę Naywyższego z krzyżami i obrazami, a potem na pontonach przeprawiało się przez rzeką, i wstępowało nagórę po wschodach szerokich umyślnie na ten przedmiot zrobionych; Iak oraz postępował za niem Wielki *Monarcha*, pogrążony w myślach pobożnych; otoczony nayświetnieyszym orszakiem; iak nakoniec ten Błogosławiony ALEXANDER z skromnością Religiyną w obliczu tylu widzów z których każdy serce Mu swoie zupełnie poswięcił, a mysli wzniosł z modłami błagalnemi do Twórcy, zasyłaiąc westchnienia pełne wiary do Boga położył pierwszy kamień świętey budowy, poświęconey temuż Naywyższemu Panu zbawicielowi człowieka *Iezusowi Chrystusowi*; Tak niegdyś Mądry Salomon budował swiątynię władcy wszystkiego.

Odtąd góry Worobiewa święte będą dla Rossyyskiego narodu, a Mieszkańcy teraznieysi Moskwy opowiedzą następcom swoim cuda które widzieli, a ci naypóźnieyszemu pokoleniu tę wiadomość podadzą.

Królestwo Polskie.

List Zwołuiący Zgromadzenia Gminne,

w Imieniu Nayiaśnieyszego

ALEXANDRA I.

Cesarza Wsszech Rossyy, Króla Polskiego.

&c. &c. &c.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tem wiedzieć należy, wiadomo czyniemy:

Na mocy upoważnienia udzielonego nam przez Artykuł 4ty dekretu Cesarsko Królewskiego z dnia $\frac{15}{27}$ Marca 1816, stosownie do artykułu 130 i Ustawy Konstytucyyney, tudzież artykułów 32 i 34 Stanu Organicznego o reprezentacyi narodowey, nakazuiemy ninieyszym listem zwołuiącym, aby z oddziału N. Zgromadzeń gminnych obywatele prawo głosowania maiący Okręgu N. na dzień N. miesiąca N. roku N. w mieście N. w mieyscu przez Kommissyą Woiewódzką (Urząd Municypalny) oznaczonem na Zgromadzenie Gminne zebrali się.

Po dopełnieniu przepisów w artykułach od 47 do 56 Statutu Organicznego z dnia 19 Listopada (1 Grudnia) 1815 roku zawartych

Pierwszą waszą czynnością obywatele będzie obranie iednego na Seym Deputowanego.

Drugą, obranie iednego członka Rady Woiewódzkiey.

Trzecią, ułożenie listy Kandydatów na Urzędy Administracyyne i Sądowe.

Zgromadzenie gminne dłużey trwać nie może nad dni sześć.

Obywatele! Niewątpiemy, iż pierwsze te po wskrzeszeniu Królestwa Polskiego obrady porządkiem, powagą, mądrością wyboru staną się Oyczyźnie użytecznemi. Z Ustawy konstytucyyney i z wydanych w rozwinięciu iey Statutów Organicznych wiadome wam są ważne Posła i członków Rady Woiewódzkiey obowiązki. Stosuycie więc do iego wybory wasze, ażeby prace i usiłowania tych, których wybierzecie, odpowiadały wielkim i dobroczynnym Cesarza i Króla zamiarom pomnożenia dobra, zapro-

wadzenia porządku i utrwalenia pomyślności w Królestwie Polskiem.

Działo się w *Warszawie* na posiedzeniu Rady Administracyyney d. 30 Września 1817.

(podpisano) *Zaiączek.*
(L. S.)
Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi.
(podpisano) *T. Mostowski.*
Radca Sekr. Stanu, Jenerał Brygady,
(podpisano) *Kossecki.*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francyia.

z Paryża, 14 Października.

Dnia wczorayszego wyiechał ztąd Xiąże Angulemski, w znaczeniu wielkiego Admirała Francyi, w celu obeyrzenia brzegów, stanowisk i portów. Uda się nayprzód do *Havre* i *Diep* a powróci przez *Rotfort*. Towarzyszą I. K. M. Xiąże *Damas* i dway Adiutanci.

— Winobranie w Szampanii niebardzo iest obfite w tym roku.

— Hrabia *Rastopczyn* powrócił do Paryża

— Trybunał w Ruan oświadczył się, iż niemoże wyrokować w sprawie mniemanego Delfina, Syna Ludwika XVI, a przeto przeniesiono ią na rozsądzenie do Paryża.

Szwecyia.

z Sztokholmu, 10 Października.

Xiąże następca tronu Szwedzkiego, oznaczył dzień urodzenia Królewskiego dobroczynnym postępkiem; przysłał do biura opieki powszechney znaczną summę na zakupienie kilkuset sążni drew i dwóchset beczek ziemniaków, przeznaczone na utrzymywanie ubogich przez następuiącą zimę.

Daniia.

z Kopenhagi, 18 Października.

Niedawno przybył do stolicy tuteyszey, znaiomy Angielski Kaznodzieia *Handerson* powracaiący z Rossyi. Przepędził czas nieiaki w Szwecyi i Norwegii, a obiechawszy prowincyie Duńskie ma zamiar powrócenia do Oyczyzny swoiey.

Angliia.

z Londynu, 9 Października.

Traktat między Angliią i Portugaliią na mocy ktorego ta ostatnia ustępuie Anglii *Guianę*, zawartym został 18 Sierpnia roku teraznieyszego. W traktacie takowym Dwór Portugalski przyrzeka dokonać warunków onego w przeciągu trzech miesięcy.

— Nowa złota moneta *Suwereny* i pół-Suwereny iuż iest w kursie.

— Roschodzi się pogłoska, iż robią się teraz u nas układy tyczące się sprzymierzenia się przeciwko Barbaryyczykom.

Prussy.

z Berlina, 12 Października.

10. b. m. Był wielki obiad u Króla na którym znaydował się I. K.M. Infant Don *Francisco.*

Wielkie manewra iesienne odbyły się tu 9 b. m. Woyska zebrane na ten przedmiot składały 9 batalionów, 29 szwadronów, przy tem dział 30. Król był kontent z doskonałości woyska i sposobu iakim się odbyły te manewra. Wszyscy Xiążęta rodziny Królewskiey, każdy był na czele swoiego oddziału, nocy nawet przepędzali na biuwakach, kiedy tego wymagała służba. Infant Hiszpański był obecny ostatnim manewrom.

Król zaszczycił orderem orła czerwonego 3ciey klassy Maiora *Bindera*, Radcę poselstwa Austryiskiego.

Gazety tuteysze ogłaszaią okolnik I. K. M. do konsystorzów tuteyszych, sciągaiący się do złączenia dwóch wyznań Ewangelickich.

Wyszła w Wiedniu 4 b. m. instrukcyia konsystorza protestantskiego, stosowana do wszystkich zwierzchności, prezesów i Pastorów wyznań Ewangelickich, Auszpurgskich i Helwetyckich, w Austryi, w Czechach w Gallicyi, w Morawii w Sląsku, w Illiryi i w Królestwie Lombardsko - Weneckiem, względem uroczystości stoletniey reformacyi. Obchod ten odbędzie się 2 Listopada, w iednym że czasie i święto tolerancyi.

Donoszą z Darmsztadt iż Król Francuzki Ludwik XVIII zawdzięczaiąc gorliwą ludzkość doktora *Engell*, którey on dowiodł, opatruiąc i lecząc kilkaset żołnierzy Francuzkich wpadłych w ręce iego po batalii pamiętney Lipskiey, przesłał mu ozdobę legii honorowey z listem pełnym wyrazów nayłaskawszych.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

Rocznica, urodzenia Króla naszego piszą z Sztutgardu obchodzoną tu była z wielką świetnością i zabawy trwały kilka dni ciągle.

— Prace i wyszukiwawia w *Pompeia* dotąd się przedłużaią i nagradzaią się znacznie znalezionemi zabytkami starożytności; niedawno odkopano piękny bronzowy posąg *Apollina.* Wystawiono go postępuiącego naprzód, głowa nieco obrócona w lewo, pozycia rąk, które na nieszczęscie nie są w całości dochowane, pokazuie, iż grał na lirze. Wyborny kształt i doskonałość rysunku nadaią posągowi temu wielką cenę. — Znaleziono także piękny posąg kobiety, którą ze względu na stróy głowy należy wziąść za Dyiannę. Posąg ten ma iescze tę szczególność iż oczy malowane są naturalnemi farbami, które nic się nieodmieniły. Oczy te naśladuią poruszenie żywych za pomocą otworów w głowie. W stroiu tego posągu widać smak prawdziwy Rzymski i doskonałość artysty. Dwa te posągi tak piękne, są niemałey zapewna ceny dla wszystkich miłośników starożytności i sztuk pięknych.

Wypis z Gazety Londyńskiey r. 1777 o długu publicznym Anglii w tymże roku.

Rozmowa między sławnym owego czasu Ministrem a Sekretarzem iego.

Minister.—Przypuśćmy, iż dług narodowy wynosi tylko 130 miliionów funt. ster., i że go każemy wypłacić szylingami (*szyling około 2 zł. polsk.*); potrzeba nam człowieka, któryby 100 szylingow co minuta rachował; zatrudniaiąc go tém przez 12 godzin na dzień, ileż mu potrzeba czasu do wyrachowania wszystkiego?—*Sekretarz*:—go lat 226 dni, 14 godzin i 40 minut.— *Ministzr* Gdy będzie summa 2,600 miliionów w szylingach, a 62 szylingów funt ważą ileż cała ta summa ważyć będzie? — *Sekretarz*: 41,835,484 funtow.— *Minister*: Przypuściwszy, że się weźmie beczka szylingów na wózek, ileż potrzeba bębzie wozków?— *Sekr*, 20,968.— *Minist.* Przypuściwszy, że ieden człowiek zaniesie 100 funtów z *Londynu* do *Iorku*, ile potrzeba ludzi do przeniesienia tey całey summy?— *Sekr* 419,355 *Minis* Wysławszy tych ludzi iedną drogą, i ustawiwszy o siedm stop iednego od drugiego, ileż zaymą mieysca? — *Sekr.* 476 mil i pół, 245 stop.— *Minist.* Szylingi nasze maią cal srednicy; ieśli pokładzie się szyling przy szylingu w prostey linii, iak długa będzie ta liniia? — *Sekr.* 41,035 mil, to iest, o 16,035 mil więcey, aniżeli obwód kuli ziemskiey. — *Minis.* Przystąpmy do prowizyi od tego długu, bo nie można ani myśleć o wypłaceniu kapitału. Połóżmy prowizyą po 5 od sta na rok, ileż ona wyniesie? —*Sekr.* 4,550,000 fun. sterl.—*Minis.* O do biesa! to zawiele. Iakiego sposobu używa rząd w wypłacaniu co rocznie tey prowizyi? — *Sekr.* iak wszędzie; nakłada podatki na tych, którzy pożyczyli pieniędzy a wypłaca im tem samém, co oni płacą.— *Minis.* Dobrzeby było, gdyby Rząd mógł uiścić się z kapitału, ale kiedyby to mogł uczynić? — *Sekr.* Wtedy, kiedyby miał w skarbie dwa razy tyle pieniędzy, ile ich iest teraz w Europie — *Minis.* A kiedyżby to na stępiło?—*Sekr.* Nigdy.

Od roku 1777 kapitał długu publicznego Anglii znacznie się powiększył; z powodu czego możnaby wiele pytań zadać; ale niemasz Sekretarza rachmistrza, któryby na nie odpowiedział. Czas chyba zań odpowie.

— Podług ścisłego obrachunku Kommissarzy Hiszpańskich i Francuzkich, pretensyie Hiszpanii do Francyi wynoszą 2,054,497 franków.

Gazety Amerykańskie donoszą, iż sprawuiący interessa Rossyyskie w *Makao* układa się z rządem w *Cochinchina* o kupno wyspy *Kallao*, nazywaiącey się także *Kampello*, i o pozwolenie zawiiania do portu *Turon*, leżącego w stronie północney. Mogłaby tam Rossyia prowadzić znaczny handel futrami. Kupcy Francuzcy chcieli dawniey kupić wyspę *Kallao*.

Medal na pamiątkę upłynienia 300 lat od wyznania Luterskiego, wybity w *Berlinie* dla W. Xiążęcia Weymarskiego, wystawia z iedney strony rękę *Lutra*, która odkrywa zasłonioną bibliią. Święta księga maiąca napis: *Biblia Sacra* pokazuie się w promieniach. Z drugiey zas strony iest napis: *Szczęśliwe przeyście w 4ty wiek. Weymar 31 Październik a 1817.*

P. *Brandebury* wyraża w dziele pod napisem: *Podróż wewnątr Ameryki*, iż w przeciągu 4 lat powiększa się ludność w północney Ameryce w stosunku iak 1 do 8 lubo rząd tameczny nie okazuie wielkich względów dla nowo osiadaiących.

W PETERZBURGU
w Drukarni woienney Głównego sztabu IEGO CESARSKIEY MSCI.